

Kerjasama bersepadu mampu rancakkan pengeluaran makanan

- Inflasi, kejatuhan nilai ringgit mempengaruhi harga dan bekalan makanan dalam negara

- Hanya 19 barang makanan merekodkan SSR melebihi 100 peratus pada 2020 berbanding 25 jenis barang pada 2019

- Keluasan tanah terbiar di negara ini ialah 103,563 hektar atau 1,035.63 kilometer persegi iaitu sebesar Pulau Pinang

Oleh Dr Mohd Zaidi Md Zabri
bhrencana@bh.com.my

Umum mengetahui bahawa satu daripada sektor yang paling terkesan akibat pandemik COVID-19 ialah sektor ekonomi. Meskipun begitu, peralihan ke fasa endemik, satu daripada kesan tidak disengajakan sedang dirasakan rakyat ialah kenaikan harga barang.

Jabatan Perangkaan melaporkan, kadar inflasi negara pada April lalu meningkat 2.3 peratus berbanding April 2021.

Kenaikan itu didorong sebahagian besar dalam kumpulan makanan dan minuman bukan alkohol iaitu 4.1 per-

Untuk makluman, tahap keselamatan makanan sesebuah negara diukur menggunakan nisbah mampu diri (SSR). Organisasi Makanan dan Pertanian bagi Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (FAO), SSR menerangkan sejauh mana bekalan atau pengeluaran komoditi pertanian dapat memenuhi permintaan domestik.

SSR sebanyak 100 peratus atau lebih menunjukkan bekalan atau pengeluaran komoditi pertanian mencukupi untuk memenuhi permintaan negara, begitu juga sebaliknya.

Meskipun negara bertuah ini begitu kaya dengan sumber asli, termasuk tanah subur untuk pertanian, Jabatan Perangkaan mendedahkan hanya 19 barang makanan berjaya merekodkan SSR melebihi 100 peratus pada 2020 berbanding 25 jenis pada 2019.

Antara bahan makanan mencatatkan SSR

lalu, jumlah terkumpul import makanan negara ialah sebanyak RM482.8 bilion berbanding eksport (RM296 bilion).

Permasalahan ini semakin meruncing dengan kejatuhan nilai ringgit. Pada 1 Januari lalu, AS\$1 bersamaan RM4.18 dan kebelakangan ini, ringgit melemah sekitar atau lebih RM4.40.

Sebagai contoh, seminggu sebelum Russia menceroboh Ukraine, harga gandum dunia ialah sekitar AS\$760.14 (RM3,200.19) segantang dan kini, harga gandum berlegar di sekitar AS\$1,000 (RM4,391.50) segantang.

Disebabkan kejatuhan nilai ringgit, penternak ayam perlu menyerap kenaikan kos hampir setengah kali ganda untuk mengimport bahan mentah mereka.

Natijahnya, semakin banyak import kita, lebih banyak ringgit mengalir keluar dari negara ini.

Pensyarah Kanan
Jabatan Kewangan,
Fakulti Perniagaan
dan Ekonomi,
Universiti Malaya
(UM)

tus, melepasi purata inflasi negara bagi tempoh 2011 hingga April 2022 (1.9 peratus).

Pada Mac lalu, dunia juga terpaksa berhadapan krisis makanan meruncing sejak berdekad lamanya berikutan pencerobohan Russia ke atas Ukraine.

Russia adalah pengeluar utama baja diperlukan untuk menanam bijirin. Rentetan pencerobohan Russia itu, Ukraine tidak mampu mengeksport jagung dan bijirin, komponen utama makanan ayam.

Justeru, rakyat Malaysia menyaksikan harga ayam melonjak setinggi RM15 sekilogram walaupun kerajaan melalui Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna (KPDN-HEP) menetapkan harga siling jualan sebanyak RM8.90 sekilogram.

Kenaikan berterusan dalam inflasi harga makanan ini menjejaskan kuasa beli dan pendapatan golongan M40 dan B40 yang masih bergelut dalam kehidupan akibat kesan pandemik COVID-19.

Justeru, sebagai langkah jangka pendek, mulai 1 Jun lalu, kerajaan membuat keputusan mengurangkan eksport ayam mencecah 3.6 juta ayam setiap bulan demi menstabilkan pengeluaran untuk keperluan dan harga domestik.

Sungguhpun begitu, sekiranya kekurangan bekalan ayam ini disingkap secara holistik, kita bakal menyaksikan masalah lebih membarah iaitu struktur industri pertanian Malaysia bergantung tinggi kepada makanan import.

Antara bahan makanan mencatatkan SSR kurang daripada 100 peratus ialah daging kambing (9.6 peratus), halia (18.9 peratus), mangga (20.2 peratus), daging lembu (22.2 peratus), cili (30.9 peratus), kubis bulat (37.5 peratus), susu segar (65.0 peratus), beras (63.0 peratus), kelapa (66.6 peratus), keledak (75.6 peratus) dan sardin (80.7 peratus).

Sekiranya mengambil kira jumlah besar import makanan negara, pada 2020 Malaysia mengimport produk makanan dengan nilai sebanyak RM55.5 bilion, berbanding eksport bernilai RM33.8 bilion (defisit sebanyak RM21.7 bilion).

Bahkan, lebih membimbangkan, sejak sedekad

“Sebagai penyelesaian jangka masa sederhana dan panjang, kita harus mengusahakan seluas mungkin daripada ‘bank’ tanah terbiar di negara ini”

banyak ringgit mengalir keluar dari negara ini. Semakin ‘deras’ pengaliran keluar mata wang kita, kedudukan ringgit bakal melemah.

Di samping itu, Indeks Keselamatan Makanan Global 2021 oleh *The Economist Group* meletakkan Malaysia di kedudukan ke-39, jauh di belakang Ireland (pertama), United Kingdom (UK) (ketiga), Finland (keempat) dan Belanda (keenam).

Malaysia juga jauh ketinggalan dengan Singapura berada pada kedudukan ke-15, Qatar (ke-24) dan Kuwait (ke-30).

Sebagai penyelesaian jangka masa sederhana dan panjang, kita harus mengusahakan seluas mungkin daripada ‘bank’ tanah terbiar di negara ini.

Menurut Jabatan Pertanian, keluasan tanah terbiar di negara ini ialah 103,563 hektar atau 1,035.63 kilometer (km) persegi iaitu sebesar Pulau Pinang berkeluasan 1,031 km persegi.

Justeru, kita memerlukan penggembleran tenaga dan kerjasama strategik di antara kerajaan Persekutuan dan negeri demi memanfaatkan tanah sebesar Pulau Pinang ini.

Selain itu, kita boleh memanfaatkan bangunan terbiar bagi menanam pelbagai jenis tanaman makanan, terutama sayur-sayuran.

Penggunaan teknologi pertanian seperti pertanian pintar, pertanian jitu dan pertanian menegak dipacu *internet of things* (IoT), data raya dan kecerdasan buatan (AI) perlu dipertingkatkan ketika ini.

Kebergantungan kepada tenaga kerja asing dan kadar pembabitan golongan belia rendah (atau hanya 15 peratus daripada 1.4 juta belia di negara ini dalam bidang pertanian juga menjejaskan kemampuan negara dalam bidang pertanian.

Oleh hal demikian, kita memerlukan satu pelan dan pelaksanaan komprehensif bagi melaksanakan kerjasama bersepadu di antara Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani, Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi serta Kementerian Belia dan Sukan dalam merangka program latihan dan membangunkan insentif kewangan bersasar demi menarik minat usahawan tani muda terbabit dalam sektor pertanian.

Melalui daya usaha di atas, ia mampu merencanakan pengeluaran makanan tempatan, menjamin keselamatan makanan, mengurangkan pelepasan gas rumah hijau dan melewatkan kesan pemanasan global.

